

The observations made in 1943-1944 which are due to collaboration among a great number of ornithologists who have joined "Dansk Fugle-forskning" (Danish Bird Investigations) agree fairly well with my unpublished observations in the course of the years.

En undersøgelse af Husskadens (*Pica pica* (L.)) forekomst, redebygning m. m.

Af LINDHARD HANSEN.

(With a Summary in English: An Investigation of the Occurrence,
Nest-building etc. of the Magpie, *Pica pica* (L.).)

I vinteren 1948-49 har jeg forsøgt at skaffe mig et overblik over bestanden af Husskader (*Pica pica*) på Østlolland ved at tælle rederne. Jeg har grebet sagen an på den måde, at jeg på cykle har befaret samtlige veje og stier og derfra ved hjælp af kikkert afsøgt terrænet. Hvor der var mindre overskueligt, har jeg foretaget talrige ture til fods.

Det undersøgte område begrænses mod nord af Smålands-havet, mod øst af Guldborgsund, mod syd af Østersøen og mod vest af Maribosøerne. Fra Bandholm til Maribo og fra Røgbølle sø til Østersøen er grænsen på vedføjede kort (fig. 1) vist som en stiplet linie. Området dækker 412 km².

Resultatet blev, at jeg fandt 300 reder og rederester, men det betyder naturligvis ikke, at der findes 300 par skader. Rederne findes ofte i grupper på 4-6 meget nær hverandre, ja jeg har i to tilfælde fundet 3 reder i eet træ, og det betyder, at det pågældende skadepar årligt bygger ny rede i umiddelbar nærhed af den gamle, når det har fundet fred der. Dette er dog ingenlunde altid tilfældet, ofte benyttes den samme rede i flere, op til 6-7 år, hvilket er blevet mig berettet af flere "skadeejere". Ved at tale med egnens befolkning, iagttagelse af skader og redernes tilstand m. m. har jeg skønnet, at der indenfor det undersøgte område i ynglesæsonen 1948 har været 62 par; men i hvert fald mindre end halvdelen af disse har fået unger på vingerne. Om kuldenes størrelse har jeg oftest fået angivet 5, men også i flere tilfælde 7 eller 8 unger, så man kan vist gennemsnitlig regne med 6 unger pr. kuld. Naturligvis kan man ikke fra en sådan undersøgelse af

en så lille del af vort land med nogen sikkerhed bedømme hele Danmarks bestand af skader, men det er dog fristende

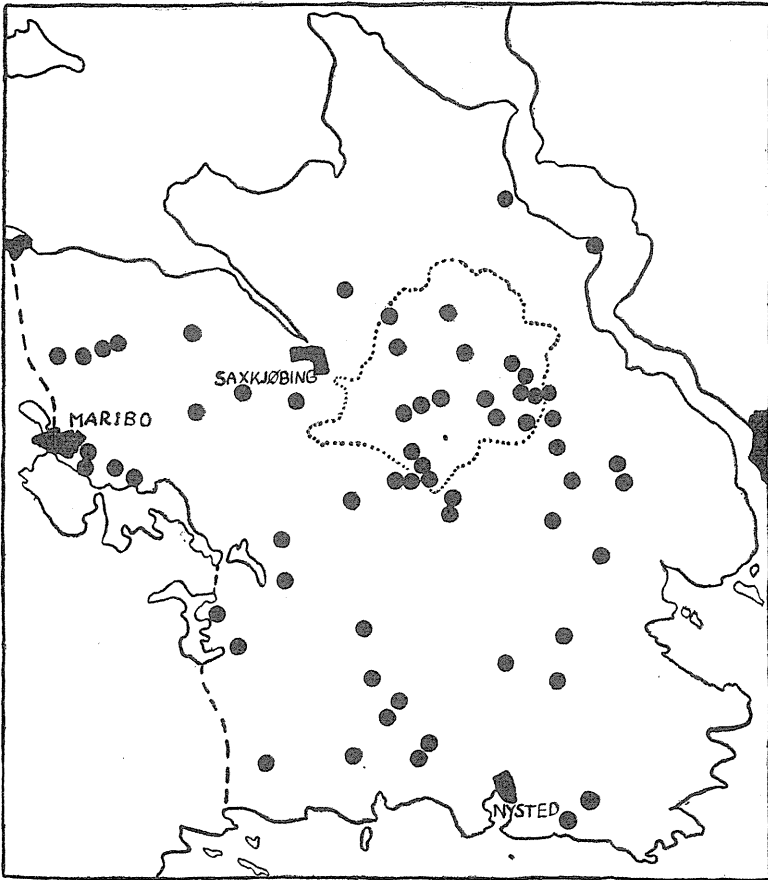

Fig. 1. Kort over Østlolland. Det undersøgte areal, 412 km², begrænses i vest af stiplede linie. Prikket linie = Radsted sogns grænse. De 62 sorte cirkler angiver par af Husskade (*Pica pica*) i ynglesæsonen 1948.

*Map of E. Lolland. The area investigated (412 km²) is to the west limited by dashes. The dotted line indicates limit of Radsted municipality. The 62 black circles show pairs of Magpie (*Pica pica*) in the breeding-season in 1948.*

at foretage tankeeksperimentet. Danmarks areal er 42.931 km², så hvis vi forudsætter samme tæthed overalt som på Østlolland, skulle der være 6460 par skader, og ud fra foranstående

formodede yngleresultat kommer vi til, at der årligt flyver ca. 20.000 skadeunger ud i Danmark.

Selv indenfor et område som det undersøgte, er der dog meget stor forskel på bestandens tæthed, hvilket et blik på kortet straks viser. Størst er tætheden mellem Radsted og Toreby; i Radsted sogn er der således 17 par. Særlig tyndt besat er egnen i nord og øst; ja f. eks. i Tårs og Vignæs sogne findes overhovedet ingen skader. Hvor forsigtig man skal være med at bygge på folks udtalelser om en fugls forekomst kan ses af, at jeg gang på gang i blot få kilometers afstand fra gode skadelokaliteter fik svaret: "Nej, skaderne de er helt udryddet, vi ser aldrig nogle mere". Omvendt kan tilstedeværelsen af blot et enkelt par give folk det indtryk, at der er masser af skader i egnen, blot fordi de daglig ser de samme. Beklageligvis må jeg selv levere bevis for, at selv mennesker med noget kendskab til fugle kan gøre sig skyldig i lignende fejltagelser. Jeg har nu i ca. 25 år beskæftiget mig med fuglene i denne egn, og i de 15 år har jeg boet i Radsted sogn, ganske vist i den vestlige, skadefattige del, men alligevel må det jo siges at være forbløffende, at jeg endnu i efteråret 1948 kunne karakterisere Husskadens forekomst på Syd- og Østlolland med ordene: "Er i de senere år gået stærkt tilbage i antal, men enkelte par findes i alle sogne endnu." (Flora og Fauna 1948, p. 124).

Med hensyn til tilbagegangen forholder det sig således, at jeg overalt, måske med undtagelse af enkelte kystområder, hvor skaden aldrig har været almindelig, under min nu foretagne undersøgelse har erfaret, at der er sket en stor tilbagegang i skadernes antal de sidste 25-30 år. Hvor der ingen skader er nu, har jeg i mange tilfælde talt med beboere, som huskede, at der tidligere har været endog adskillige par, og som var i stand til at udpege træer, der tidligere havde været reder i. Men også hvor der endnu er en pæn bestand, endog i Radsted, var det almindeligt at høre om tilbagegang. Da jeg i årene 1926—29 ganske særligt undersøgte, hvad der fandtes af fugle i Saxkjøbineggen, påbegyndte jeg også en optælling af skadereder i lighed med den jeg nu har foretaget, men den blev ikke gennemført med tilstrækkelig grundighed og omfattede kun et mindre areal. Men en sammenligning med den-

gang og nu er dog nok værd at foretage. I egnen omkring Orebygård, hvor jeg dengang boede, var der adskillige par, nu slet ingen; i Saxkjøbing landsogn var der adskillige par, nu kun et enkelt; i Saxkjøbing købstad var der mindst 3 par, nu ingen; i den nordlige og østlige del af Våbensted sogn var der dengang flere, nu kun et eller to par. Det vil sige, at bestanden indenfor dette område nu udgør mindre end en fjerdedel af bestanden for 20 år siden. At tilbagegangen skulle være lige så stor i hele det nu undersøgte område, tør jeg dog ikke påstå.

Foruden at konstatere hvor mange skadereder der fandtes, havde min undersøgelse også til formål at fastslå, hvorledes rederne var anbragt. Ret hurtigt gik det op for mig, at rederne passende kunne deles i to grupper, nemlig I: Reder ved huse og gårde og II: Reder i marker, moser o. lign. steder. Mens rederne i gruppe I, som det tydeligt ses af opstillingen i tabel I (p. 154), bygges højt og let synligt, anbringes de i gruppe II ganske overvejende lavt og skjult. At skaden, når den bygger ved huse, ikke forsøger at skjule sin rede, kan rimeligvis forklares ved, at den har opdaget den beskyttelse, der ligger i at være knyttet til mennesker på samme måde som de ellers sky vildfugle, Gråænder, Ringduer, Rørhøns o. s. v., der har slået sig ned i storbyerne. Faktum er, at mange mennesker med glæde ser et par skader bygge ved deres boliger og beskytter skaderne mod overlast fra mindre venligt sindede naboer. Det er vist den almindelige opfattelse, også blandt ornithologer, at det er det almindeligste, at skaden bygger ved huse, hvad jo også fremgår af navnet Husskade. Min undersøgelse gav imidlertid til resultat, at kun $41\frac{2}{3}\%$ af rederne kunne henregnes til gruppe I, til trods for, at de reder, jeg eventuelt har overset, sikkert hører hjemme i gruppe II. Det er utvivlsomt skadens natur at anbringe sin rede højt, så den derfra har udsigt over det åbne land, som er dens biotop. Imidlertid har den stærke forfølgelse i nyere tid lært skaden det hensigtsmæssige i at anbringe reden lavt, skjult og beskyttet. Beskyttelse opnår den dels ved at bygge i tornede buske — $60\frac{3}{4}\%$ af rederne var anbragt i sådanne — dels ved at anbringe rederne på steder, der er vanskeligt tilgængelige for mennesker. Mange reder er derfor bygget i buske, der er helt eller delvis omgivet af vand, f. eks. i mosekrat. Ved at

Tabel I. Oversigt over 300 reder af Husskade (*Pica pica*) visende fordeling efter træart og højde samt I og II efter biotop.
Distribution of 300 nests of Magpie (Pica pica) according to height of nest above the ground and species of nesting tree, besides biotope.

Træart (<i>species of tree</i>)	Redens højde over jorden i meter (<i>Height of nest above the ground in metres</i>)										Gennem- snit (<i>Average</i>)	Antal reder (<i>Number of nests</i>)	%
	1	2	3	4	5	6	8	10	12				
Hvidtjørn (<i>Hawthorn</i>)	5	25	38	9	4	2					2,9	83	27 $\frac{2}{3}$
Mirabelle (<i>Myrobalan</i>)			5	47	8						4,1	60	20
Slåen (<i>Sloe</i>)	9	23	5	1							1,9	38	12 $\frac{2}{3}$
Tornede ialt (<i>Thorny total</i>)	14	48	48	57	12	2					3,1	181	60 $\frac{1}{3}$
Pil (<i>Willow</i>)	6	19	5	2	1	1	2				2,6	36	12
Pæretræ (<i>Pear</i>)				2	5	8	6	2			7,2	23	7 $\frac{2}{3}$
Æbletræ (<i>Apple</i>)				2	2	3	4				6,2	11	3 $\frac{2}{3}$
El (<i>Alder</i>)			1	2	2	2					4,7	7	2 $\frac{1}{3}$
Naur (<i>Common Maple</i>)		1		2	1		2		1		6,9	7	2 $\frac{1}{3}$
Diverse træer (<i>Other trees</i>)		2	3	4	5	4	5	9	3		6,9	35	11 $\frac{2}{3}$
Ikke tornede (<i>Non-thorny</i>)	6	22	9	14	16	18	19	11	4		5,3	119	39 $\frac{2}{3}$
I. Ved huse og gårde (<i>Near houses and farms</i>)			6	54	17	15	19	10	4		5,7	125	41 $\frac{2}{3}$
II. I marker og moser (<i>In fields and bogs</i>)	20	70	51	17	11	5		1			2,7	175	58 $\frac{1}{3}$
Samtlige reder (<i>Nests total</i>)	20	70	57	71	28	20	19	11	4		4,0	300	
%	6 $\frac{2}{3}$	23 $\frac{1}{3}$	19	23 $\frac{2}{3}$	9 $\frac{1}{3}$	6 $\frac{2}{3}$	6 $\frac{1}{3}$	3 $\frac{2}{3}$	1 $\frac{1}{3}$				100

bygge ved mergelgrave opnår skaden dels vandbeskyttelse, idet den udvalgte busk ofte hælder ud over vandet, dels den beskyttelse, der ligger i at bo midt i en kornmark, som jo er den lokalitet i Danmark, hvor man i forsommeren kan være mest sikker på ikke at træffe et menneske.

At det ikke er skaden ligegyldigt, hvilken træart, reden bygges i, fremgår også af tabel I, for i så fald skulle rederne jo være fordelt efter samme forhold som det, hvori træarterne forekommer på dens ynglebiotop, og det er jo ingeniunde tilfældet. Det helt ideelle redetræ for en skade skulle øjensynligt være et højt træ med god udsigt over omgivelserne, med en tæt, tornet krone, som gjorde det vanskeligt for en fjende at trænge ind til reden, med krumme, knudrede grene, som gjorde det let at fæstne reden, med vand omkring for at hindre fjender i at nærme sig og med et hus ved roden, hvori der boede en skadevenlig mand, som kunne holde ubehagelige naboer borte. Et sådant træ findes naturligvis ikke, og skaderne må derfor foretage et valg mellem de foreliggende muligheder; hvorledes de gør det fremgår af tabellen.

Hvidtjørn er den foretrukne træart fremfor alle, idet $27\frac{2}{3}\%$ af rederne findes heri. Den er stærkt tornet, har krumme, knudrede grene, som danner en tæt krone. Plantet som læhegn ved gårde opnår den ofte ret betydelig højde.

I de mange læhegn af mirabelle, som er plantet i dette århundrede, har skaden fået et nyt og meget yndet redested. Selvom mirabellen ikke bliver noget stort træ og derfor ikke tillader skaden at bygge så højt som den ellers foretrækker ved huse og gårde, findes dog 20% af rederne i mirabelle.

$12\frac{2}{3}\%$ af rederne findes i slåen, som kun er en ret lille busk, men som danner meget tætte, tornede buskadsler.

Der findes mange arter af pil her i landet, men alle rederne har, med undtagelse af de 3 højeste, været anbragt i seljepil og gråpil. Disse vokser almindeligt i mosekrat og lignende steder, og når de er valgt af skaderne fremfor andre pilearter, som vokser samme steder, kan det næppe skyldes andet end grenformen. 12% af rederne fandtes i pil.

Meget påfaldende er det, at skaden i så høj grad foretrækker pære- fremfor æbletræer. Jeg fandt $7\frac{2}{3}\%$ af rederne i pære, men mindre end halvt så mange, nemlig $3\frac{2}{3}\%$, i æble

til trods for, at der findes langt flere æble- end pæretræer. Ifølge meddelelse fra Det statistiske Departement fandtes ved optælling i 1945 i Maribo amt 532.000 æbletræer, men kun 87.000 pæretræer. Det viser jo, at skaden i meget høj grad foretrækker pæretræet, idet et pæretræ har 12 gange så stor chance for at blive valgt til redetræ som et æbletræ. Det kan næppe skyldes andet end grenformen og måske den omstændighed, at det er muligt at anbringe reden noget højere der.

I el fandtes $2\frac{1}{3}$ % af rederne, og det har næppe anden årsag, end at el er meget almindelig på fugtig bund i moserne.

Når en så ualmindelig træart som naur har opnået $2\frac{1}{3}$ % af rederne, må det tilskrives grenformen.

Rubrikken "diverse træer" omfatter mest høje træer, som må antages at være valgt på grund af deres højde. Dette gælder således 4 reder i lind, 3 i kastanie, 3 i bøg, 2 i elm, 1 i valnød, 1 i røn, 1 i avnbøg og 2 af de 4 reder i poppel. Det var kanadisk poppel, der var benyttet, men denne træart er ikke meget yndet af skaden, for den er uhyre almindelig på skadens ynglebiotop. Det er ganske overvejende den, der er benyttet i de bekendte lollandske markhegn som "stynede pile", men tillige er den meget almindelig ved gårdene, hvor den bliver et mægtigt træ. Kun 2 reder er fundne i stynede popler, og den ene af disse stod endda i en have, så det kan fastslås, at skaden ikke vil bo i poppelhegnene nu; men det er muligt, det har været anderledes tidligere, da den ikke blev så stærkt forfulgt.

4 reder fandtes i vilde æbletræer, og disse kunne måske nok med nogen føje henregnes til gruppen "tornede", så meget mere som alle de udvalgte træer voksede omgivet af tjørnekrat.

I ask var der 3 reder, alle i mosekrat, der var ved at få karakter af skov, idet træerne var en halv snes meter høje.

I disse halvt skovagtige mosekrat er birken et meget almindeligt træ, men kun i 3 tilfælde har jeg fundet skadereder deri, hvorimod det er almindeligt at finde reder af Krage, (*Corvus cornix*). Denne forskel på de to nærstående arters indstilling overfor birken, må sikkert begrundes i måden, hvorpå de anbringer deres reder. Kragen bygger oftest reden i en svær grenkløft eller støttet mod træets stamme, mens skaden foretrækker at bygge mellem de tynde grene højt i kronen, og

dette er næppe muligt i et træ med så glatte grene som birkens.

2 reder i hyld, 1 i kirsebær, 1 i hassel og 1 i benved er vel blot udtryk for, at skaden lejlighedsvis kan tage til takke næsten med hvad som helst.

Nåletræer synes skaden ikke at benytte som redetræer, hvis der overhovedet er andre muligheder. Jeg har kun fundet 1 rede i lærk; altså slet ingen i stedsegrønne træer. Ganske vist er disse træarter ikke meget hyppige på skadens ynglebiotop her på egnen, men der findes dog hist og her små grupper af graner i markhjørner, og ved gårdene er det ikke ualmindeligt at se nogle få store graner eller sjældnere fyr. I andre egne af landet er skadens aversion mod de stedsegrønne træer næppe så udtalt. Jeg erindrer i hvert fald, at jeg, da jeg i sommeren 1927 opholdt mig i Viborgeggen, fandt en skaderede i fyr og vist også en i gran.

Højden, hvori rederne anbringes, varierer temmelig meget; hvorledes ses bedst af tabellen. De lavest anbragte reder findes i tornede buske eller i vandomflydte pile og de højeste i elm, lind o. l. ved huse og gårde. Gruppe I's gennemsnitshøjde er 5,7 m og gruppe II's 2,7 m. Den laveste rede var i en slåenbusk i et tæt mosekrat, og den sad så lavt, at de nederste pinde berørte jorden. Højder væsentligt over 12 m har jeg ikke iagttaget i det undersøgte område, men andre steder, særlig i Københavns omegn, har jeg set reder, der sad en del højere.

Ikke en eneste rede har jeg fundet i skov end ikke i udkanterne, ja jeg har endog indtrykket af, at skaden mest mulig undgår at bygge i umiddelbar nærhed af skov.

På min færd efter skadereder har jeg ofte givet mig i snak med folk for at få oplysninger eller for at høre lidt om folks indstilling overfor og kendskab til husskaden.

De ivrige "jægeres og vildtplejeres" indstilling er jo almindelig kendt. Det er jo ikke helt uden grund, at fuglen er kommet til at hedde "skade". Den gør jo faktisk skade, når den forgriber sig på æg og spæde unger af det madnyttige vildt. Men denne skade bliver stærkt overdrevet. For det første er det jo kun over en ganske ringe del af året, at dette sker, og desuden udgør selv i den tid madnyttig vildtyngel kun en lille del af skadens føde. Dertil kommer, at det jo netop er "vildtplejernes" skyld, at skaden overhovedet har kunnet til-

tage sådan i antal, at den har kunnet gøre nævneværdig skade, idet det er dem, der har udryddet eller efter evne bekæmpet skadens naturlige fjender. Det er næppe nogen tilfældighed, at den foran omtalte tilbagegang i skadernes antal falder i samme tidsperiode som oprettelsen af de mange lokale jagtforeninger. Det har ikke været til gavn for Danmarks fauna, at metoderne fra de store fasanrevierer er kommet ud til menigmand. Ganske særlig finder jeg den uhæmmede, ukontrollerede og ganske kritikløse udlægning af gift forkastelig. Lad være, at det på grund af fortidens synder er blevet nødvendigt at bekæmpe fugle som krage og skade, men det antal, der nu er af disse fugle her i landet, kan absolut ikke berettige til at anvende et barbarisk middel som gift, så meget mere som denne giftudlægning er en stor fare for sjældne, fredede fugle. Jægere roser sig ellers af, at charmen ved jagt er at prøve kræfter med vildtet, at sætte sin intelligens og sine moderne våben op mod vildtets skarpe sanser og erfarne skyhed. Hvorfor så ikke også give rovvildtet en chance? Skyd skaderne, når de går jagtens interesser for nær — vær sikker på, at det bliver en fin sport. Hvis blot hver femte af Danmarks 100.000 jagttegnsløsere skød 1 — een — skade, efter at den har forladt reden, ville der ikke blive det mindste tilbage af årets tillæg. Mange skadeejere har overfor mig udtalt harme over den hensynsløse giftudlægning. Heldigvis er der også en god del jægere, som har indset det forkastelige i at bruge gift og også nogle, som kan glæde sig ved synet af en metalglinsende, sort-hvid skade uden at ønske sig en fasan mere i stedet. En skovfoged fortalte mig: "For en del år siden passede jeg jagten, og da undskyldte jeg engang den lille agerhønsbestand med at henvise til Husskaderne, som den gamle gods-ejer ønskede fredet på sit område, og som jeg i min uforstand ville have udryddet. Da sagde godsejeren: "Nu skal jeg sige Dem noget, skovfoged; nu har de to fuglearter levet ved siden af hinanden i Danmark i tusinder af år, hvorfor skulle det så pludselig være skadernes skyld, at agerhønsene forsvinder?"."

Det er da også næppe på grund af skade på vildtet, at skaden i svundne århundreder har fået sit navn; dengang bekymrede jægerne sig ikke om småting. Men bondekonens fjerkræ måtte tolde til skaderne. Kan jeg tro mine hjemmels-

mænd, er det nu ikke så slemt med det mere. Kan hændte, at de bøsser, der nu findes på næsten hver landejendom, har lært skaden, at den gør klogest i at lade det tamme fjerkræ være i fred. Hvad katten har kunnet lære skulle en klog fugl som skaden vel også kunne tilegne sig. Og tager skaden kyllinger eller ællinger er det altid naboens! Dette har alle de skadeejere, jeg har talt med, været fuldstændig enige om. Til at begynde med mente jeg, at det var overtro, men de mange enslydende udtalelser har efterhånden fået bugt med min skepsis. Gang på gang har man vist mig, hvorledes kyllingegården, hvori der hver sommer går hundredevis af kunstigt opdrættede kyllinger, ligger lige under skadereden uden at man har mistet en eneste kylling. Kun den ene afvigelse, der skal til for at bekræfte en regel, er blevet mig berettet. Her havde skaderne boet på gården mindst en halv snes år uden nogensinde at gøre fortræd; men så pludselig et år lige før ungerne var fifyvefærdige faldt de over gårdens kyllinger. Måske skyldes det, at den ene af magerne var omkommet, så den anden har måttet tage den føde, der var nærmest for hånden, for at skaffe nok til ungerne.

Til gengæld fortalte en anden meddeler, at hans skadepar ikke blot undlod at tage hans kyllinger, men endog jog andre skader og krager bort, når de nærmede sig gården. Dette lyder jo meget sandsynligt, da skaden utvivlsomt er en "territoriefugl", som ikke tåler artsfæller eller nært beslægtede arter i nærheden af sin rede. På dette tyder det også, at jeg i intet tilfælde har fundet skade- og kragereder i nærheden af hverandre, selv om lokaliteten (f. eks. mosekrat med større træer) kunne synes egnet for begge arter. I krattet i Radsted mose, som er ca. 3 km langt, er der en gruppe skadereder i vest og en i øst, men en gruppe kragereder midt imellem. Det nærmeste, jeg med sikkerhed har fundet to samtidig beboede skadereder, er ca. 300 m, men jeg synes dog, at en del reders anbringelse kan tyde på, at en noget mindre afstand tåles på særligt yndede steder.

Når man betænker det rygte, skaden har, er det påfaldende få konkrete tilfælde af kyllingerov o. l., der er blevet mig berettet, og hvad skaden iøvrigt æder, er den som oftest vel undt. Således har flere fortalt mig, at de har haft glæde af at se

skaderne hoppe mellem kyllingerne og æde omkap med dem, især når der vankede kogte kødben.

En af mine meddelere har været ude for en skade med mani for at samle på blanke genstande. En sommerdag sad han inde i stuen, da der pludselig kom en skade og satte sig i det åbne vindue. Han forholdt sig ganske stille, og skaden har formodentlig ikke kunnet skelne ham i den dunkle stue, for efter at have kigget sig omkring en tid fløj den hen på bordet, snappede en theske og forsvandt ud gennem vinduet.

Jeg har selv været ude for en stemmebegavet skade, der en vinter holdt til ved mit hus. Den kunne med største livagtighed efterligne natuglens stemme.

En ældre gårdejer fortalte mig, at "de gamle" mente, at man af skadens redebygning kunne tage varsel om den kommende sommers vejr. Hvis skaden byggede lavt, ville sommeren blive tør, men byggede den højt blev sommeren fugtig.

SUMMARY IN ENGLISH

Notes on the Occurrence, Nest-Building etc. of the Magpie (*Pica p. pica* (L.)).

In the winter of 1948-49 an area of 412 sq. km. on the island of Lolland was examined for nests of Magpie (*Pica p. pica* (L.)). 300 nests were found, and it is estimated that there were 62 pairs in the breeding season of 1948 (fig. 1). The nests were not evenly distributed, but the number varied between 17 and 0 per parish. If the figures obtained during this investigation, which only covered about 1% of the total area of Denmark, are considered valid for all the country, about 6460 pairs of Magpie exist which would produce about 20,000 young annually, since only half of the pairs succeed in getting fully fledged young.

During the last 25-30 years a strong decrease in the number of Magpies has taken place. About 20 years ago a small part of the said area was investigated, and it now appears that less than one fourth of the stock is left.

41 $\frac{2}{3}$ % of the nests were built near houses and farmyards. These nests were built high, on an average 5.7 m above the ground and in open spaces, while 58 $\frac{1}{3}$ % were built in fields and bogs where the nests were placed low and concealed, on an average 2.7 m above the ground (cf. table I).

The Magpie is particular as to the species of tree in which the nest is built. It prefers thorny bushes, bushes surrounded by water and trees and bushes with twisting and rugged branches. It is very striking that pear trees are preferred to apple trees in the ratio 12:1.

The Magpie is heavily persecuted by hunters, but many farmers let it breed in peace near their houses, since it is considered uninjurious at the place where it lives.

Den geografiske variasjon hos Fjæreplytten (*Calidris maritima* (Brünn.)).

Af HERMAN L. LØVENSKIOLD.

(With a Summary in English: The Geographical Variation of
the Purple Sandpiper, *Calidris maritima* (Brünn.).)

På mine turer til Spitsbergen for Norsk Polarinstitut i 1948 og 1949 samlet jeg en del *Calidris maritima* (Brünn.). Det første året da jeg kom sent dit opp, ble det vesentlig ungfugler, skutt i september, mens det sommeren 1949 av prof. HANS JOHANSEN og undertegnede ble samlet utelukkende voksne fugler, nesten alle fra rugetiden.

Ved elskverdig imøtekommenhet fra Zoologisk Museum i Kjøbenhavn fikk jeg anledning til å benytte det store materiale fra Island og Grønland som finnes der.

Ved to besøk har jeg sammenlignet spitsbergenmaterialet med det som finnes i Kjøbenhavn. Materiale fra Norge og Spitsbergen er undersøkt ved Universitetets Zoologiske Museum i Oslo.

Når man har store serier av *C. maritima* liggende for seg, er det påfallende at de islandske fugler virker påfallende større enn de øvrige. De har også gjennomgående et ensfarvet grått brystskjold som synes å gjøre dem lettere å skjelve fra de øvrige.

Dr. FINN SALOMONSEN, som har gjennomgått materialet, finner det imidlertid ikke hensiktsmessig å sette de islandske fjæreplyttene opp som egen rase, idet han mener at det ikke er tilstrekkelige holdepunkter for det. Jeg skal da heller ikke behandle dette spørsmålet her. De grønlandske fuglene ligner ikke de få eksemplarer av norske fugler som finnes i Kjøbenhavn og Oslo og det er liten eller ingen forskjell på fugler fra Øst- og Vest-Grønland.

Når vi kommer til Spitsbergenfuglene blit forholdet derimot et annet. Størelsen er riktignok omtrent den samme som hos